

BEELDEN DIE SPREKEN

Isabel Corthier, de Vlaamse huisfotografe van de ngo Trias, zag de voorbije jaren al heel wat sterke vrouwen uit ontwikkelingslanden voor haar lens verschijnen. Op ons ideeënfestival in Diest op 1 juni kijken enkelen van hen je recht in de ogen tijdens een pakkende expo. En in dit nummer toont Isabel je drie foto's van vrouwen met verhalen die haar voor altijd zullen bijblijven.

“Soms moet ik verschrikkelijke situaties in beeld brengen. Maar dan trek ik me op aan het feit dat mijn foto's mensen misschien overtuigen om hulp te bieden”

Isabel Corthier (41) werkt voornamelijk voor humanitaire organisaties. Ze maakt beelden die zij kunnen gebruiken in hun communicatie, campagnes, fondsenwerving, jaarverslagen, website, social media... Omdat haar man een functie bij Artsen zonder Grenzen kreeg in een grote township in Zuid-Afrika, verhuisde zij mee naar dat land. Van daaruit vliegt ze naar de landen waar er projecten lopen, van Namibië en Ethiopië tot Peru en El Salvador.

Hoe is dat, wonen in Zuid-Afrika? Er zijn best wel wat vooroordelen tegenover dat land...

Isabel Corthier: “Ja, die had ik zelf ook. Zuid-Afrika stond nooit op ons verlanglijstje omdat het ons te gevaarlijk leek en omdat je daar in onze ogen als blanke alleen maar in een ommuurde vesting kon leven. Maar dat was een verkeerd beeld. We wonen in een gemengde buurt, in een eenvoudige halfopen bebouwing met een koertje, een oud visershuisje. We wonen dicht bij een township en vreemd genoeg voel ik me daar nog het meeste thuis. Je moet niet onbezonnen zijn: als ik met de fiets ga spreek ik ter plaatse wel altijd af met iemand die me verder begeleidt. Maar toch... die geuren, de 'braai' op straat, satékes, muziek, joy for life,... dat is het echte Afrika. Naargelang een land meer beschaafd wordt, gebeurt alles meer binnen de muren en is het meer ieder voor zich. Hoe meer je hebt, hoe angstiger je wordt dat je alles weer kwijtgeraakt. Maar als je heel weinig hebt zijn er maar weinig redenen om je deuren dicht te houden. Daar hou ik wel van.”

Je wordt af en toe een week op missie gestuurd: een land met hongersnood of een natuurramp, een vluchtelingenkamp... Is die korte tijd genoeg om de kern van zo'n gebeurtenis te vatten in beelden?

“Ik heb geleerd om snel connectie te maken met iemand. Ik kom ergens aan, doe een babbeltje, stel vragen, zit mee op de grond of op mijn hurken in het gras of het veld. Ik wil zo snel mogelijk af van het gevoel dat ik een bezoeker ben uit Europa. Ik bereid ook altijd enkele woorden voor in de lokale taal: 'hallo', 'goed' of 'mooi'. En spreek dat dan volledig verkeerd uit waardoor iedereen begint te lachen. Zo is het ijs meteen gebroken. Ik heb liefst dat ze gewoon hun dagelijkse ding doen en mij vergeten. Maar omdat de tijd inderdaad beperkt is, hou ik het vaak op portretten waarbij de mensen echt in de lens kijken.”

Kun je je nog inbeelden dat je een gewone kantoorjob zou hebben?

“Oh nee. Ik heb dat wel gedaan vroeger en ik was daar ook wel goed in. Het gaf me structuur en rust en plezier. Die jobzekerheid, een vast inkomen en toffe collega's, dat mis ik ook soms. Maar het weegt niet op tegen de voldoening die ik nu heb.”

Word je nog geraakt? Of stompt dat wel een beetje af na een tijdje?

“Ik ben momenteel in België om een reportage te maken over opvangcentra voor asielzoekers. En ik merk

dat het me meer raakt dan ooit. Net omdat ik nu beter weet waar die mensen vandaan komen. Als je dan ziet hoe onze politici met hen omgaan, hoe weinig ze begrepen en gesteund worden, de bureaucratie... Ik heb heel lang in het positieve blijven geloven, maar soms brokkelt mijn naïviteit wel wat weg.”

Je hebt een prachtige job, maar je moet ook veel verwerken. Hoe ga je daarmee om?

“Voor sommige organisaties moet ik inderdaad rampen en verschrikkelijke situaties in beeld brengen. Maar dan trek ik me op aan het feit dat mijn foto's mensen misschien overtuigen om hulp te bieden. Anderzijds zijn er ook ngo's zoals Trias die concrete verbeteringen aanbrengen in mensenlevens. Dat zijn dankbare projecten om te fotograferen. Dat gaat dan om vrouwen die dankzij financiële steun of een opleiding ineens toch hun kinderen naar school kunnen laten gaan of meer zelfvertrouwen krijgen. Zo is er Christina uit Ecuador, een vrouw die onderdrukt werd door haar zeer autoritaire man. Uiteindelijk is ze in een coöperatie van breisters terechtgekomen. Samen scheren, maken en kleuren ze lamawol. Van Trias kreeg ze een leadership-opleiding en nu staat ze aan de leiding van een hele groep. Daardoor is ze mondiger geworden, ook binnen haar gezin. Dat heeft echt wel wat losgemaakt: vroeger mocht ze niet buitenshuis gaan werken, nu wel. Ze krijgt meer respect, in huis én op haar werk. Zo iemand kunnen fotograferen maakt een heleboel zware verhalen vanzelf weer goed.”

Cynthia (36) uit de Filipijnen

“Ik heb veel onderdrukte vrouwen gezien maar op deze plek ontmoette ik een koppel dat echt samen voor hun toekomst ging. Ontroerend!”

“Deze foto nam ik toen ik Cynthia pas ontmoette. Ze zat dingen uit te wringen midden in een ananasplantage en dus was mijn nieuwsgierigheid gewekt. Blijkbaar kun je het organisch afval van ananassen verwerken tot hoogwaardige vezels voor de textielsector. Daar is veel vraag naar en het is dus een dankbaar extra inkomen voor arme boeren. Trias zorgt er dan ook voor gerichte opleidingen. Op de achtergrond van Cynthia zie je enkele kale muren staan, het resul-

taat van drie jaar sparen voor een eigen huisje. Zij en haar man, die je ook op de foto ziet, waren aan het glunderen van trots en verwachting. Elke dag werken ze keihard voor die ruwbouw. Daarvoor bedienen ze samen een machine die de vezels maakt en dat is best wel een risico. Want als je vingers er mee ingetrokken werden, ben je ze kwijt... En zó

luidruchtig. Maar boven alles was er de liefde tussen deze man en vrouw, ze werkten echt samen aan hun toekomst. Eindelijk een verhaal waarin de vrouw niet moet opdraaien voor de man. Het was heel ontroerend om hun band te mogen vastleggen.”

Hadjarata (22) uit Burkina Faso

“Ze is zo sterk en zo kwetsbaar tegelijk. Ze durfde me amper aankijken maar is wel de spil van haar gezin én schoonfamilie”

“Deze prachtige vrouw durfde me amper aan te kijken en in het begin voerde haar man het woord tegen mij. Ze begint elke dag om 5 uur 's morgens aan haar werkdag, doet het huishouden voor haar gezin én schoonfamilie, verbouwt ajuinen en rijst voor hen allemaal en moet

daarnaast ook nog wat geld zien te verdienen. Waar ze leeft is het zo dor dat ze amper genoeg opbrengst

heeft om de monden van haar eigen familie te voeden. Voor de verkoop blijft dus maar een klein stukje van

de oogst over. Hadjarata was uitgekozen als gezicht voor een campagne maar het heeft heel lang geduurd vooraleer ze openbloeide. Ik vond het frappant hoe sterk ze was en hoe kwetsbaar tegelijk. Ze trekt daar de hele boel maar toch kwam ze zo weinig op de voorgrond. Ik heb een foto kunnen maken van haar werk op het rijstveld, waarbij haar kind met een intense blik in de lens kijkt, en ook een foto waarop ze water gaat halen, met haar hoofddoek wapperend in de wind. Dat leek haar toch een zekere vrijheid te geven. Het optrekken van de Sahel, de verwoestijning van het land, is een hele grote uitdaging in Burkina Faso. Trias begeleidt dan ook de boerengroep waar Hadjarata deel van uitmaakt en steunt hen met opleidingen en microkredieten. Ik hoop dat dat haar in de toekomst wat meer ademruimte geeft, financieel én voor zichzelf.”

Flor (30) uit Peru

“Ze heeft de kans gekregen om te studeren maar toch is ze teruggegaan naar het harde leven van haar eigen gemeenschap”

“Vaak raken vooral verhalen van vrouwen mij. Omdat ik zelf een vrouw ben natuurlijk, maar ook omdat zij vaak harder moeten knokken. Zo denk ik vaak nog terug aan Flor, een vrouw van 30 die boekhoudster is bij een coöperatie van aardappelboeren die ondersteund wordt door Trias. Ze woont in Kishuara, een heel arm gebied hoog in de bergen. Ze werken daar op 3600 meter of hoger en het kan er verschrikkelijk koud zijn. Ik sliep er onder vijf dekens - mijn tenen vielen plat van al dat gewicht op mij - en toch bleef ik rillen. En daar stonden de mensen dus tien uur per dag op het veld. Flor heeft een baby'tje maar ondanks haar inkomen heeft ze geen geld voor een eigen huis.

Zij en haar dochtertje wonen dus gewoon in bij de rest van de familie, in een heel basic huisje. Je moet er zelfs buiten koken onder een afdak. Onder de Afrikaanse zon is dat wel oké, maar in die snijdende kou... Ze dragen dan wel dikke broekkousen en veel lagen rokken, maar toch is in die omstandigheden eten klaar maken alleen maar weggelegd voor hele sterke vrouwen. Bovendien werken vrouwen daar tien keer zo hard én hebben ze maar half zo veel rechten als mannen. Ik heb Flors situatie in mijn hoofd vaak vergeleken met vriendinnen van mij die dezelfde leeftijd hebben en ook net hun eerste kind hebben gekregen. Zij wonen misschien al tien of vijftien jaar op zichzelf. Flor heeft mogen studeren, ze heeft veel kansen gekregen van haar ouders en een diploma gehaald. Maar ze is toch teruggekeerd naar haar roots en in hetzelfde zware leven gestapt als de anderen om een bijdrage te leveren aan haar gemeenschap. Naast haar administratief werk heeft ze trouwens ook een eigen perceel waarop ze aardappelen verbouwt... Ze blijft met haar twee voeten in de aarde staan.”

Zelf zien?

Tijdens het Ideeënfestival van KVLV, op 1 juni in Diest, worden een aantal foto's van Isabel Corthier tentoongesteld in de St. Catharinakerk in het Begijnhof. Bedrijven of ondernemingen die de projecten van Trias willen sponsoren kunnen ook een uitvergroete foto aankopen. Alle info via <https://www.trias.ngo/nl/phototime>

